

Rozsévání slova

Slyšte! Vyšel rozsévač rozsívat. (Mk 4:3)

1. čtení: Jeremjáš 31:31-34

Hlavní čtení: Marek 4:1-20

Úvod: Recept na sladkou snídani

Milí bratři, milé sestry,

před mnoha lety mě moje spolužačka Sandra na kolejkách naučila dělat topinky z vánočky. Ano, mluvím o sestře faráře ze sousedního sboru. Rád bych se s vámi podělil o tento jednoduchý recept. Nakrájíte vánočku na hrubší plátky. Z obou stran je pomazete máslem. A zvolna je opečete na rozpálené pánvičce do zlatova. Přičemž máslo se krásně rozteče a zpění. Nakonec každý plátek vánočky potřete medem. Sladká snídaně je hotová.

Tak! Už si říkáte: *O čem to ten farář mluví? Proč kázání evangelia zneužívá k šíření receptů? Vždyť to není ani vtípné, ani poučné. A už vůbec to nemá nic společného s naší vírou nebo s dnes přečteným oddílem z Písma.*

Nechtěl jsem se s vámi podělit o recept. Pokusil jsem se ve vás vyvolat stejný pocit, jaký zřejmě měli Ježíšovi první posluchači, když jim vyprávěl podobenství o rozsévači. Jen si to představte: Zástupy se zase tlačí na Pána Ježíše, protože od něj očekávají zázraky, mocná uzdravení, vítězná tažení proti zlým duchům. Ale on je začne učit. Marek vypráví:

- ***Shromáždil se k němu tak veliký zástup, že musel vstoupit na loď na moři; posadil se v ní a celý zástup byl na břehu. Učil je mnohému v podobenstvích.***

No, když už si od nás ten Ježíš teatrálně odsedl, jistě teď řekne něco velice hlubokého. Větu, na kterou nezapomeneme. Myšlenku, která se nám vryje do paměti. Slova, která rozetnou naše srdce. Vráti nám ztracenou naději. Obnoví chuť k životu. Teď to jistě přijde! Nastražte uši! Ticho! Pšššt!

Pán Ježíš otevře ústa. A povykládá jim příběh o člověku, který rozsévá na poli zrna. Nic zajímavého. Nic objeveného. Všechno důvěrně známé. Příběh z běžného života obyčejných lidí. Příhodu, kterou ti lidé jistě důvěrně znali, protože ji rok co rok sami prožívali. *Tohle že má být proslov, který změní náš život od základů? Strlí si z nás ten člověk? Dělá si z nás dobrý den? Pokud dnes není apríl, pak máme strach, že nám nemá co nabídnout. Nic hodnotného nás nenaučí. Jeho učení je ztráta času.*

Jenže přesně tohle je Ježíšův styl: Podobenství. Vlastně hádanka. Obyčejný příběh ze života, který ovšem není pouze obyčejným příběhem ze života. Je to něco víc. Mnohem víc. Jen na to přijít! Jen tu hádanku rozluštit! U Ježíšových podobenství tedy nejde o to, co vypravěč říká. Ale o to, co tím myslí, když říká, co říká.

Bratři a sestry, oproti těm prvním posluchačům na břehu moře máme obrovskou výhodu. My totiž dobře známe nejen toto podobenství, ale i jeho výklad. Výklad podobenství o rozsévači nám předkládá Pán Ježíš sám jako na stříbrném podnosu. Díky němu víme o dvou důležitých skutečnostech. Za prvé: Že Bůh rozsévá své slovo. A za druhé: Že někteří lidé Boží slovo nepřijmou. A jiní lidé Boží slovo přijmou. Tak! A můžeme jít domů, ne?

I. Horlivé kázání? Ano! Chladný popis skutečnosti? Ne!

Ne tak rychle! Hlavně se nesmíme unáhlit! Abychom správně pochopili dnešní Kristova slova, musíme se ptát: Co je záměrem tohoto podobenství? Tedy: Co tím Pán Ježíš vlastně sleduje, když vypráví tento příběh? O co mu jde? K čemu vlastně chce dotlačit své posluchače? Snad k tomu, aby s chladným klidem statistiků konstatovali, že veliké procento populace nikdy Boží slovo nepřijme za své? A na druhou stranu: Že tu vždycky bude nějaké procento lidí, kteří Boží slovo rádi a ochotně přijmou? Jiným slovy: Chce nám Ježíš pouze popsat stav světa? *Vy, křesťané, vězte, že mnoho lidí kolem vás Boha do svých životů nepustí, na což jednou doplatí. A buďte rádi, že s vámi je tomu přesně naopak.*

Bratři a sestry, nevěřím, že by Pán Ježíš pouze s ledovým odstupem popisoval žalostné i radostné stránky lidstva. Že by snad Pán svým učedníkům sdělil: *Víte, mnozí lidé umřou ve své nevěře.* A to by jim říkal se stejným klidem, jako že třeba právě vyhodil půlku plesnivého chleba. Tak mluvil báťuška Stalin, kterému na lidských životech nezáleželo. Ale náš laskavý Pán?

Ne, on musí mít jiný důvod pro svá dnešní slova. Pán Ježíš je přece kazatel. Kazatel Božího slova. Ten, který prochází celou zemí a volá:

- *Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.* (Mk 1:15)

Ani toto podobenství tedy není studeným, vlastně nelidským popisem toho, co se děje: Že jedni přijmou slovo Boží a budou zachráněni. Druzí slovo Boží nepřijmou a budou potrestáni. Toto podobenství je kázání. A protože je to kázání evangelia, má vést své posluchače ke změně. I v dnešních slovech Pána Ježíše, jako v každém dobrém kázání, je přítomná jak útěcha, tak povzbuzení. Jak milost, tak napomenutí. Jak nabídka nového života, tak pobídnutí k novému životu. Bůh, který mnoho dává. I Bůh, který mnoho vyžaduje. Vždyť to podobenství začíná rozkazem:

- **Slyšte!**

Naslouchejte! Poslouchejte! Nastražte uši! To, co vám nyní povím, nesmíte přeslechnout. Nesmí to po vás stékat jako voda po husím peří. Nesmíte se k tomuto mému slovu stavět jako k slovům reportéra, který po dvacáté za den přináší „horké novinky“ z poslanecké sněmovny. Buť to tak na první poslech nemusí vůbec vypadat: Tady jde o váš život. A o život vašich bližních jakbysmet.

II. Boží útěcha: Rozsévač stále rozsévá

Nejprve ta Boží milost. Boží útěcha. Kde se nachází? Kde je ukrytá? V tom, že Hospodinovo slovo se rozsévá pořád. Pán Ježíš říká:

- ³ **Slyšte! Vyšel rozsévač rozsívat.**

Bůh k nám mluví stále, bratři a sestry. Pořád nám promlouvá do duše. Bez ustání nám mluví do života. Pořád po nás něco žádá. Ustavičně nám něco slibuje. Neúnavně nás povzbuzuje i potěšuje zároveň. Nikdy se neodmlčel. Nikdy se neodmlčí. Nikdy si nezakrývá ústa. Nikdy se k nám neobrací zády. Sice někdy nadává, jindy dokonce spílá... Ale často také svými slovy hladí bolavá srdce a tiší rozbourané vody našeho nitra.

Ale to není všechno. Bůh stále rozsévá své slovo, přestože dobře ví, že ho lidé často neposlouchají. Mají jeho řeči na háku. Je jim to jedno, že údajně jde o jejich život, o jejich budoucnost, o jejich věčnost. Prostě je to nezajímá, nebo přímo štve a vytáčí. Slovo Hospodinovo se však rozsévá stále. Podobně jako rozsévač každým rokem trpělivě rozsévá zrna bez ohledu na to, jak mizivá a špatná úroda předešlé roky byla. Nebo dokonce možná právě proto, že se v minulých letech zasetému zrnu moc nedařilo.

Bratři a sestry, abychom lépe pochopili to milostivé rozsévání Božího slova, které nikdy neustalo, vzpomeňme na proroky. Měl snad Boží lid proroky ve vážnosti? Ani náhodou! Mojžíš byl často terčem útoků od svých vlastních lidí, které vyvedl z egyptského otroctví, kvůli slovu jejich Boha. Eliáš utíkal před Jezábel a před králem Achabem, kteří ho chtěli sprovodit ze světa kvůli Božímu slovu. Judejci škodí Jeremjášovi na každém kroku. Ne proto, že by se jim nelíbil. Ale proto, že se jim nelíbí Boží slovo, které jim prorok přináší. A přesto Bůh svým slovem rozpaluje Jeremjáše do běla, aby prorok nemlčel. Aby dál mluvil, byť si tím žádnou pochvalu u lidí nevyslouží. A tak se Jeremjáš modlí:

- ⁷ *Přemlouvals mě, Hospodine, a dal jsem se přemluvit. Zdolal jsi mě a přemohl. Po celé dny jsem jen pro smích, každý se mi vysmívá.* ⁸ *Sotvaže promluví, upím, přivolávám násilí a zhoubu, neboť Hospodinovo slovo mi přináší jen potupu a pošklebky po celé dny.* ⁹ *Řekl jsem: "Nebudu je připomínat, už nebudu v jeho jménu mluvit", avšak je v mém srdci jak hořící oheň, je uzavřeno v mých kostech, jsem vyčerpán tím, co musím snášet, dál už nemohu.* (Jr 20:7-9)

Tu Boží odhodlanost promlouvat ke svému lidu Pán Ježíš shrnuje tímto nářkem, když sám jako ten největší prorok kráčí cestou kříže:

- ³⁷ *Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste!* (Mt 23:37)

A my, bratři a sestry? Jsme snad lepší? Copak nejsme ze stejného těsta? Copak vždycky a s nadšením přijímáme Boží slovo? Copak ho studujeme do hloubky? Copak mu dáváme přednost před všemi ostatními řečmi, které kolem sebe slyšíme? Copak se podle něho radostně a vděčně řídíme?

A vidíte! Bůh k nám přesto dál mluví. Bůh mluví stále. Rozsévač nikdy nepřestal rozsévát. Rozsévá od úsvitu lidstva, až do skonání věků. S výhledem, že alespoň tu a tam Boží slovo padne na úrodnou půdu, vzklíčí a přinese hojný užitek. Hospodin toto rozsévání svého slova myslí dokonce tak vážně, že se sám stane člověkem. *Boží Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.* (J 1:14)

III. Boží výzva: Připravte svá srdce k přijímání slova!

Věřím, že nás tato laskavá trpělivost našeho Boha potěšila a posílila. Ale jak už jsme řekli: K dobrému kázání patří i výzva ke změně života. Naléhavý apel k obrácení. A protože jsme přesvědčeni, že Pán Ježíš je skvělý kazatel, pak musíme v jeho dnešních slovech hledat i tu výzvu. I to pobídnutí ke změně. Bratři a sestry, ať je tedy naše srdce dobře připraveno pro Boží slovo. Ať v nás, a samozřejmě i v lidech kolem nás, má Boží slovo šanci zapustit kořínky, uchytit se, vyrůst a vydat mnohý užitek. Krásné přání, které však může zůstat jen přáním, pokud s tím naším srdcem něco neuděláme.

Jaké je tedy mé srdce, Pane? Je připraveno přijímat tvé slovo? Je to srdce z masa, nebo srdce z kamene? Tak bychom se měli ptát. Na to bychom se měli zaměřit. Pán Ježíš nejprve mluví o *udusané půdě na kraji pole, podél cesty*. A já myslím, že mluví o **srdci z kamene**. O tvrdém srdci, do kterého Boží slovo kořínky nezapustí. O srdci vzdáleném od Boha. Víte, lidské srdce tvrdne pozvolna. Stává se to tehdy, když se vzdalujeme od našeho Spasitele. Čím dál jsme od dobrého Boha, tím méně jsme citliví na to, co nám Bůh říká. Je to možná dlouhý a těžko postřehnutelný proces. Ale o to nebezpečnější. Jednou si řekneš: *Včera jsem usnul při modlitbě. A to jsem celý den neměl čas s Bohem mluvit. Pane, odpusť mi, že jsem na tebe zapomínal.* A podruhé si řekneš: *Včera jsem se nemodlil. Ale co, dnes je také den.* A nakonec: *Včera jsem se nepomodlil. A dnes se mi taky nechce.* Pozvolné tvrzení srdce... *Před rokem jsem četl poctivě Boží slovo, letos je to slabší – a za několik let už z Bible budu utírat jen prach.* Srdce, které přestává být citlivé vůči Bohu. To se nám stává, bratři a sestry! Ale když se nám to stává, pak s tím musíme zápasit. A to lze jen tak, že se znovu přiblížíme k Bohu. Že ho poprosíme o dar nového srdce.

Pán Ježíš dnes ale mluví také o **srdci z másla**. O bázlivém srdci. O křesťanech, kteří se drží Krista jen v časech radostných, veselých, dobrých, příjemných, požehnaných. To je (možná na první poslech paradoxně!) ta skalnatá půda. Poslechněte si Ježíšův výklad:

- ***Ti slyší slovo a hned je s radostí přijímají.*¹⁷ *Nemají však v sobě kořen a jsou nestálí; když pak přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadají.***

Bratři a sestry, jak jsem řekl na začátku: Máslo se na horké pánvičce vždycky rozteče. Ale Kristus nás volá k tomu, abychom s ním prošli i výhni života. Abychom se ho pevně drželi a ruku v ruce ustáli i těžkosti, které zrovna prožíváme, nebo ještě prožívat budeme. Nic takového jako křesťanství pouze pro dny pohody neexistuje. Je tomu často právě naopak. Apoštol Pavel říká:

- ***Musíme projít mnohým utrpením, než vejdemo do Božího království.*** (Sk 14:22)

Víte, Bůh nás opětovně svým slovem potěšuje, jako by nám sděloval: *Vím, že to máte těžké...* Ale dnes nám všem Kristus říká: ***Nebud'te baby! Neodcházejte ode mě při prvních útrapách a těžkostech!***

Uvedu jeden extrémní příklad, který mě v posledních dnech zasáhl. Znamý rabín Ješajahu Leibowitz vzpomínal na jednoho žida, který přežil hrůzu koncentračního tábora. Ten žid mu řekl, že v koncentráku přestal věřit v Boha. A víte, co mu na to Leibowitz odpověděl? *Tys nikdy v Boha nevěřil. Tys věřil jen v Boží pomoc a v Boží požehnání. A když se ti ničeho z toho zrovna nedostávalo, přestal jsi věřit v Boží pomoc a v jeho požehnání.* Věřit v Boha totiž znamená svěřit se mu do péče, vydat mu svůj život, držet se ho – ať se děje, co se děje.

A nakonec nás Pán Ježíš varuje před **srdcem, které se podobá popelnici**. Popelnice přece snese jakýkoliv odpad. Můžete do ní naházet prakticky cokoli. Od shnilé mrkve přes rozbité rádio až po vyjetý olej, když vám to svědomí dovolí. A to se s naším nitrem žel v této době stává dost často. Všelijakých lákadel je kolem nás nepřeberné množství. Někdo se snaží absorbovat veškerý majetek světa, jiný přijímá to virtuální „bohatství“ plnými doušky. Někdo se nemůže nabažit adrenalinových zážitků, jiný do sebe láduje jiné požitky. A mnohá lákadla jsou pro nás nebezpečná, protože když je vstřebáváme, otravujeme tím svou duši. Dusíme Boží slovo v nás. Ježíš říká:

- ***U jiných je zaseto do trní: Ti slyší slovo,*¹⁹ *ale časné starosti, vábivost majetku a chtivost ostatních věcí vnikají do nitra a dusí slovo, takže zůstane bez úrody.***

Bratři a sestry, představuji si, že nám dnes Pán Ježíš říká: *Přeji si, aby ve vás mé slovo hluboce zakořenilo. Abyste ho rádi a ochotně přijímali. Aby ve vás rostlo a sílilo a v pravý čas přineslo hojnou úrodu. Proto se zbavte srdcí z kamene, či naopak srdcí z másla. A nezapomeňte přitom vyhazovat skutečné odpadky z vašeho nitra. Proste o dar nového srdce – a já vám ho dám.*

Modlitba: ↓

Modlitba: *Hospodine, ty jsi skrze proroky slíbil, že nám dáš nová srdce. Srdce z masa. Skutečná a obnovená lidská srdce, která slyší a přijímají tvé slovo. Skrze Pána Ježíše nás vyzýváš k těmto. Ale navíc jsi skrze Krista už tento div učinil. On nás pozvedl z hříchu, dal nám nové nitro a nového Ducha. Žel, Pane, musíme přiznat, že jsme hříšní. Že naše nitro tvrdne a přestává být citlivé na tvé volání. Nebo jsme naopak až příliš změkčili, bázlivi a potřebujeme posilnit. Často se naše nitro podobá duchovní popelnici. A tak tě prosíme: Svým svatým Duchem nás pročisti. Ať v nás tvé slovo roste a vydá mnohý užitek. Amen.*